

Pismo o problematiki TEŠ-6 - 5.2.2015 naslovljeno na:

- predsednika Državnega zbora, Milana Brgleza;
- predsednika vlade, Mira Cerarja;
- ministra za infrastrukturo, Petra Gašperšiča.

Spoštovani,

te dni je bila javnost obveščena, da bo DZ oblikoval posebno Komisijo za preiskavo celotnega dogajanja v projektu TEŠ 6, kar nas je zelo razveselilo.

V SINTEZI-KCD namreč že dalj časa opozarjamo, da je treba nujno preiskati in razjasniti vse okoliščine nastajanja in izvedbe tega projekta, na kar smo opozorili tudi v dveh pismih predsedniku g Miru Cerarju, in sicer:

- [Pismo Predsedniku vlade RS o reševanju problematike TEŠ 6, dne 14.10.2014](#);
- [Pismo Predsedniku SMC o reševanju problematike TEŠ-6, dne 21.12.2014](#).

Pri tem se, po našem mnenju, ne bi smeli zaustaviti zgolj na preiskavi dogodkov in odločitev, ki kažejo znamenja nezakovitosti, temveč bi morali posebno pozornost posvetiti tudi političnemu kontekstu nastajanja in izvedbe tega projekta (to naj bi storila Komisija DZ), saj so se na žalost uresničile vse napovedi o zgrešenem in neprimerno vodenem projektu, pri čemer je politika s svojimi odločitvami neprestano »zamujala«. Obenem pa ne smemo pozabiti na dodatne tehnološke in okoljske analize, saj nas sicer verjetno čakajo neprijetna presenečenja.

Na eni strani je presenetljivo, s kakšno lahkoto in zagnanostjo so nekateri, sicer priznani strokovnjaki, zagovarjali ta projekt in obenem vehementno izključevali nasprotna mnenja in njihove nosilce označevali za nekompetentne. Kje so ti strokovnjaki danes, ko je splošno znano, da projekt ni uspešen? Zato predlagamo, da se pregledajo tudi javna, medijska nastopanja teh posameznikov, ki so s svojo strokovno avtoriteto zavedli številne ljudi, tudi politike, ter ugotovi tudi njihova strokovna in javna odgovornost za ta projekt.

Na drugi strani pa mora preiskava odpreti tudi vprašanja odgovornosti posameznikov na ključnih političnih funkcijah za številne napačne odločitve, za podajanje garancije DZ brez preverjanja utemeljenosti in posledic, za sprejemanje hitro rastoče cene projekta, ki je bila ali umetno napihovana ali pa že na začetku lažno prikazovana.

Že v navedenih pismih smo poudarili, da je taka preiskava nujna ne samo zato, da se opredeli odgovornost za zgrešen, toda na žalost (skoraj) končan projekt, temveč predvsem zato, da se prepreči ponavljanje takega scenarija v bodoče. Pred nami so namreč nekateri pomembni investicijski projekti: graditev drugega železniškega tira Divača – Koper, graditev tretje razvojne osi, itd. Če ne uspemo razgaliti načinov dela pri tem projektu in identificirati lobijev, ki so ga vodili, potem obstoji velika nevarnost, da se bo zgodba projekta TEŠ 6 ponovila. Tako, kot se je ponavljala pri graditvi avtocestnega križa ali pri večini bolnišničnih gradenj.

Še več, nekateri znaki kažejo, da se to že pričinja. Odločitev o gradnji drugega tira se sklicuje na odločitev Vlade RS iz leta 2004, ko je bila kot prednostna določena oz sprejeta najdražja možna različica. Zavedamo se, da je ta železniška povezava (drugi tir) nujna in v določenem smislu prioritarna investicija, toda izbrana varianta je bila izsiljena s strani gradbenih izvajalcev. In tudi tu se danes že vključujejo nekateri strokovnjaki, ki to potratno varianto podpirajo zaradi svojih parcialnih interesov, hkrati pa zavračajo vse pomisleke in poskušajo strokovno diskvalificirati tiste, ki jih upravičene pomisleke izpostavljajo.

Pa vendar so podatki neizpodbitni: projekt bi lahko uresničili za polovično ceno glede na tisto, ki jo postavljajo gradbinci oz zagovorniki najdražje variante. Zato predlagamo, da se temeljito proučijo in ovrednotijo argumenti za to racionalno, alternativno varianto, zlasti tisti, na katere opozarja g Miro Volčanšek Delo, SP, Pisma bralcev, 31. januar 2015: »Javno pismo premieru in ministru za razvoj glede drugega tira Divača – Koper«).

Obenem predlagamo, da se že pred začetkom izvedbe tega projekta postavi nekakšen »nadzornik javnih del« (kakršne so poznali že v starem Rimu!), ki bo sposoben s svojimi sodelavci spremljati potek projekta, vključno s porabo sredstev, in sprotno poročati Vladi in javnosti. Samo tako lahko preprečimo, da ne bodo izvajalci spet izsiljevali politične odločitve s svojim »prehitevanjem«.

Hkrati bi radi opozorili še na eno stvar. Slovenske izkušnje s parlamentarnimi komisijami niso ravno vzpodbudne, saj jih večina dela ne konča pred iztekom mandata ali pa so rezultati neprepričljivi. Verjamemo sicer, da bodo komisije v sedanjem sklicu DZ delale drugače, temeljiteje in uspešneje, kljub temu pa želimo delo te komisije tekoče in pobliže spremljati. Zato bomo v SINTEZI-KCD imenovali posebnega pooblaščenca za sodelovanje s komisijo.

Upamo, da to našo odločitev sprejemate kot konstruktivno in da boste temu predstavniku civilne družbe omogočili normalno sodelovanje v delu komisije. V naslednjem tednu vam bomo sporočili ime tega pooblaščenca.

S pozdravi in spoštovanjem!

Za SINTEZO-KCD - [P2 - TEŠ 6](#)

Predsedujoči Emil Milan Pintar